

Κραυγή αγωνίας. Οι γιατροί του ΟΚΑΝΑ καταγγέλλουν ότι η κακοδιοίκηση, οι ελλείψεις σε προσωπικό, φάρμακα και αντιδραστήρια λόγω της υποχρηματοδότησης έχουν απαξιώσει τον Οργανισμό. Μόνο στην Αττική εκκρεμούν 2.000 απτήσεις για απεξάρτηση. » 42 - 43

42 - 43

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

15 - 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2014

ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΑΝΙΣΗ ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΩΝ

ΚΡΑΥΓΗ ΑΓΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΚΑΝΑ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΡΗΤΙΚΟΥ
jkr@espeps.gr

Μία από τις μονάδες απεξάρτησης του ΘΚΑΝΑ στο νοσοκομείο «Σωτηρία» η οποία εξυπηρετεί σε μόνιμη βάση πάνω από 180 άτομα, παρουσιάζει ελλείψεις σε προσωπικό και θεραπευτικά μέσα.

Γιατροί καταγγέλλουν ότι κακοδιοίκηση, ελλείψεις σε προσωπικό, φάρμακα και αντιδραστήρια λόγω της υποχρηματοδότησης έχουν απαξιώσει τον Οργανισμό. Μόνο στην Αττική εκκρεμούν 2.000 αιτήσεις για απεξάρτηση, ενώ οι Μονάδες - στην πλειονότητά τους χωρίς τα «εργαλεία» για τον προβλεπόμενο έλεγχο συμμόρφωσης - «ανέχονται» την παράλληλη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών από τοξικομανείς κατά τη διάρκεια της... θεραπείας τους

Στα κέρια του υπουργού Υγείας Μάκη Βορίδη βρίσκεται επιστολή - κραυγή αγонίας των γιατρών του ΘΚΑΝΑ (Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών) για τις τρομακτικές ελλείψεις προσωπικού αλλά και θεραπευτικών υλικών στις δομές του Οργανισμού, που δυσχεραίνουν τη λειτουργία του, φτάνοντας στο σημείο να εφαρμόζονται θεραπείες, χωρίς να μπορούν να γίνουν οι απαραίτητες, στοιχειώδεις τοξικολογικές εξετάσεις!

Τα όσα αναφέρουν οι γιατροί πρόκειται να αποτελέσουν, μαζί και με άλλες εισηγήσεις εργαζομένων και στελεχών του ΘΚΑΝΑ, τη βάση για να προταθούν στον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά διαρθρώσεις κυρίως στη χρηματοδότηση του προγράμματος απεξάρτησης, ώστε να λειτουργούν σύμφωνα με τις προδιαγραφές των αρμόδιων ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών. Όπως ήδη έγινε γνωστό από το υπουργείο Υγείας, επίσημες ανακοινώσεις πρόκειται να κάνει ο ίδιος ο κ. Σαμαράς, εξαγγέ-

ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΑΛΑΒΕΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΙΑ ΕΔΩ ΚΑΙ 6 ΜΗΝΕΣ

φαρμάκων, παρακλινικών ελέγχων καθώς και κόρων εξέτασης. Και όλα αυτά ενώ η επιδημία HIV/AIDS στην Αθήνα έχει σαν αποτέλεσμα περίπου 20% των εισαχθέντων στις Μονάδες ασθενών κατά την τελευταία τριετία να είναι οροθετικοί, υπάρχει αυξητική τάση του επιπολασμού της λοίμωξης από τον ιό της ηπατίτιδας C, έχουν εμφανιστεί το τελευταίο διάστημα περιορισμένα κρούσματα φυματίωσης.

■ Υπάρχει ανεπαρκής προμήθεια του συνδυασμένου σκευάσματος Βουπρενορφίνης - Ναλοξόνης (Suboxone), απαραίτητου για τη μεγάλη πλειοψηφία (πάνω από 6.000 ασθενείς) των μελών των Μονάδων. «Οδηγούμαστε έτσι», επισημοίνουν οι γιατροί, «στην κατάργηση του take home, η οποία με τη σειρά της καταστρέφει (λόγω της ανάγκης καθημερινής ή ανά διήμερο προσέλευσης στις Μονάδες) τη θεραπευτική πορεία ασθενών που εργάζονται, μητέρων που φροντίζουν τα παιδιά τους, άτομων που φροντίζουν ηλικιωμένους ή που διαμένουν μακριά από τη Μονάδα κ.λπ.

■ Δεν υπάρχουν τα αναγκαία για τη λειτουργία των Μονάδων υλικά, ήτοι:

Αντιδραστήρια για τοξικολογικούς ελέγχους ούρων. Η ουσιαστική αδυναμία ελέγχου της χρήσης ουσιών παράλληλα με το υποκατάστατο ενέχει κινδύνους για την υγεία και τη ζωή των ασθενών, λόγω της κατακόρυφης αύξησης της κατάχρησης παρανόμων ουσιών, αλλά και καταργεί το σύστημα κινήτρων (απαιτείται όχι μόνον για την πορεία προς την απεξάρτηση αλλά και για τη στρατηγική μείωσης της βλάβης). Πρέπει να τονιστεί ότι η απαιτούμενη συχνότητα από τη διεθνή πρακτική και εμπειρία είναι, τουλάχιστον για τις πρώτες φάσεις της θεραπείας, άνω εβδομαδιαίως, ενώ στις Μονάδες του ΠΥ πλέον οι ελεγχτικοί διενεργούνται τακτικά, λόγω έλλειψης αντιδραστηρίων, κάθε 4 - 6 εβδομάδες».

Αντιδραστήρια για εξετάσεις αίματος (απαραίτητες για έναν πληθυσμό τόσο επιβαρυνόμενο).

Φάρμακα, υλικά για την κάλυψη στοιχειωδών ιατρικών πράξεων και Εμβόλια.

«Όλα τα παραπάνω, τονίζουν στην επιστολή τους οι γιατροί, η Διοίκηση του Οργανισμού τα γνωρίζει με κάθε λεπτομέρεια, καθώς όλο το τελευταίο διάστημα έχει πολύ τακτική ενημέρωση από εμάς (προφορικούς και εγγράφως, από τον καθένα χωριστά λόγω των ιδιαίτερων προβλημάτων που προκύπτουν σε κάθε Μονάδα, αλλά και από το σύνολο των Υπευθύνων των Μονάδων σε θερμοθετημένες συναντήσεις με τη Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων)».

Τέλος επισημοίνουν ότι «η διατήρηση και επιδείνωση αυτής της κατάστασης αποτελεί πραγματικό κίνδυνο για τους εξαρτημένους εντός και εκτός προγραμμάτων, σεβώντας τους ουσιαστικά το δικαίωμα στη θεραπεία που η πολιτεία έχει υποχρέωση να τους παρέχει».

συγχρόνως οροθετικοί στον ιό HIV/AIDS. Στη συνέχεια και μέχρι σήμερα προσέθηκαν μόλις 110 άτομα, ενώ υπάρχει η λίστα αναμονής των 2.000 ατόμων και, σύμφωνα με εκτιμήσεις, στην κατηγορία αυτή βρίσκονται περισσότεροι από 3.200 άτομα.

Κοινό μυστικό

Σύμφωνα με στέλεχος στον μηχανισμό απεξάρτησης, παρά κανέναν δεν το συζητά επίσημα ή ανεπίσημα, αρκετοί εργαζόμενοι γνωρίζουν ότι με τις αδυναμίες που υπάρχουν στο σύστημα οι Μονάδες του ΟΚΑΝΑ, πλην ελαχίστων δύο-τριών, εκ των 52 πανελληνίως, αδυνατούν να έχουν τον προβλεπόμενο έλεγχο συμμόρφωσης στη θεραπεία. Έτσι εκ των πραγμάτων... «ανέκονται», στα άτομα που εξημερεύονται, την παράλληλη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, σε ανεπιθύμητο βαθμό.

Εκτιμάται ότι σε μία τυχαία αιφνιδιαστική ουροληψία σε όλους τους ασθενείς πιθανότατα θα αποδειχθεί ότι η χρόνια κατάχρηση ινδικής κάνναβης υπερβαίνει το 70-80% και η τακτική χρήση των υπόλοιπων παρανόμων ουσιών τουλάχιστον το 30-40%, με προφανείς τους κινδύνους για την υγεία και τη ζωή των ασθενών.

Στην επιστολή τους οι γιατροί του ΟΚΑΝΑ, μεταξύ άλλων, τονίζουν ότι έχει διαμορφωθεί μια «κατάσταση εξαιρετικά επικίνδυνη, τόσο για τη συνέχεια της θεραπείας των ασθενών με όσο και για τη δημόσια υγεία» καθώς:

■ Δεν υπάρχουν ψυχίατροι σε όλες τις μονάδες. Οι νέες Μονάδες (Βέροια πρόσφατα, Καβάλα παλαιότερα) ανοίγουν με ιατρική κάλυψη «εξ αποστάσεως», ενώ στις περισσότερες υπάρχουν Μονάδες Αθήνας και Θεσσαλονίκης επιλέγεται αυτή η λύση σε περίπτωση απουσίας του (ενός και μοναδικού) ψυχιάτρου.

■ Ανεπαρκής είναι και η κάλυψη από παθολόγους. Στο Λεκανοπέδιο της Αττικής κάθε παθολόγος καλύπτει τέσσερις ή πέντε Μονάδες, δηλαδή επισκέπτεται μία φορά την εβδομάδα την καθεμιά, ενώ καλύπτει τις υπόλοιπες «εξ αποστάσεως», στερείται δε των απαραίτητων εμβολίων,

Η διοίκηση ζήτησε η χρηματοδότηση να μην πέσει κάτω από τα 28 εκ., όμως τελικά εγκρίθηκαν μόνο 20 εκ.

και τις μειώσεις αμοιβών του προσωπικού (πάνω από 700 άτομα) αλλά και την αύξηση του έργου με πολλαπλασιασμό των κέντρων απεξάρτησης (στην Αττική ήταν 7 Μονάδες και έγιναν 24), χωρίς την πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, ζήτησε επισημώς η χρηματοδότηση να μην πέσει κάτω από τα 28 εκατ. ευρώ, αλλιώς δυσχεραίνεται η λειτουργία του.

Ωστόσο ο προϋπολογισμός, που τελικά εγκρίθηκε, έξω από κάθε λογική στοιχειώδους λειτουργίας των απαραίτητων δομών, περιορίστηκε στα 20 εκατ., όταν μόνο η μισθοδοσία του προσωπικού, μετά τις περικοπές, φτάνει τα 18 εκατ. ευρώ! Απομένουν έτσι για όλα τα υπόλοιπα έξοδα (θεραπεία, υλικά, λειτουργικά έξοδα, ενοίκια, ρεύμα, κ.λπ., που κοστολογούνται στα απολύτως απαραίτητα με περίπου 10 εκατ.) να διατίθενται τελικά μόνο 2 εκατ. ευρώ.

Τρία με 4 χρόνια.

Παρά το νέο διευρυμένο δίκτυο δομών, που έγινε τα τελευταία χρόνια για να εξαλειφθεί η λίστα αναμονής, αφού στο παρελθόν κυμαίνονταν σε 4.000 έως 5.000 εκκρεμείς αιτήσεις για απεξάρτηση, το πρόβλημα εξακολουθεί και σήμερα να υπάρχει. Μόνο στην Αττική εκκρεμούν 2.000 αιτήσεις, ενώ οι χρήστες με τις σημερινές συνθήκες θα αρχίσουν θεραπεία σε περίπου 3 με 4 χρόνια, με αποτέλεσμα την αποξένωσή τους από τις υπηρεσίες του ΟΚΑΝΑ.

Το 2009 που ανέλαβε τη διοίκηση η αν. καθηγήτρια Μένυ Μαλλιάορη υπήρχαν στο πρόγραμμα κορίτσιες υποκατάστατων 4.500 άτομα και όταν τον περασμένο Μάρτιο απομακρύνθηκε, από τον τότε υπουργό Υγείας, οι εξημερούμενοι από το πρόγραμμα είχαν φτάσει στα 8.200 άτομα. Μεταξύ αυτών και οι 543 νέοι χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών, που είχαν βρεθεί - από μελέτη του Πανεπιστημίου Αθηνών - να είναι

λοντας τη νέα εθνική πολιτική για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών.

Η υφιστάμενη κατάσταση στις δομές του ΟΚΑΝΑ, σύμφωνα με τους εργαζομένους, είναι σήμερα ιδιαίτερα προβληματική, κυρίως λόγω της υποχρηματοδότησης.

Ενδεικτικό των προβλημάτων είναι ότι με τις ελλείψεις σε προσωπικό προέκυψε μια... νέα μορφή εργασίας των γιατρών, αρκετοί από τους οποίους, ακόμη και διευθυντές κέντρων, αμείβονται με... μπλοκάκι (!), ενώ κάποιοι είναι υπεύθυνοι, συγχρόνως, μέχρι και σε πέντε διαφορετικές Μονάδες! Τρέχουν έτσι από το μία στην άλλη ή τις εξημερεύουν, όποτε δεν γίνεται αλλιώς, εξ αποστάσεως...

Τον τελευταίο καιρό ο ΟΚΑΝΑ, επικαλούμενος ανεπαρκία κονδυλίων, έχει δραματικά μειώσει την αποστολή απαραίτητων φαρμάκων στις Μονάδες, επίσης εμβολίων, άλλων απαραίτητων θεραπευτικών υλικών, ακόμη και την αποστολή αντιδραστηρίων για ούρα, ενώ υπάρχουν μονάδες που δεν έχουν παραλάβει αντιδραστήρια εδώ και 6 μήνες!

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ του «Εθνούς της Κυριακής» η διοίκηση του ΟΚΑΝΑ, αφού συμπιέσει το κόστος λειτουργίας και των 52 Μονάδων σε όλη τη χώρα, λαμβάνοντας υπόψη